

Geri Dönüşüm Ekonomisi: Organik ve atık bazlı yapay gübrelerin kullanımını arttırmak için Yeni Düzenleme

Brüksel, 17 Mart 2016

SSS'lar: Komisyon AB'de organik ve atık bazlı yapay gübreler için yeni kurallar getiren bir Geri Dönüşüm Ekonomisi Paketinin ilk çıktısını sunmaktadır.

Ayrıca bakınız: [IP/16/827](#)

Revize edilmiş bir Yapay Gübre Düzenlemesine neden ihtiyaç duyuldu?

Atık ham maddelerin yeniden kullanımı Aralık 2015'te kabul edilen [Geri Dönüşüm Ekonomisi Paketinin](#) en önemli ilkelerinden biridir. AB'de her gün artan sayıda üretici biyolojik atıklardan elde edilen besin öğeleri ya da organik maddeler de dâhil olmak üzere yenilikçi gübre ürünleri geliştirmektedirler. Ancak, farklı ulusal kurallar ve standartlar organik gübre üreticilerinin bu ürünleri tüm AB'de tek bir pazar olarak satışı ve kullanımı konusunda zorluklarla karşılaşmalarına neden olmaktadır. Mevcut [Yapay Gübre Düzenlemesi](#) genel olarak madenlerden elde edilmiş ya da sentetik ham maddelerden üretilmiş geleneksel yapay gübrelerin serbest dolaşımına izin vermektedir ancak bu düzenlemede organik gübreler için bir gümrükleme prosedürü yer almamaktadır. Bunun sonucu olarak da şu anda üretilen tüm yapay gübrelerin yaklaşık yarısı üretildiği ülkede kalmaktadır. Bu durum hayvanların yan ürünleri ya da diğer tarımsal artık ürünleri ya da geri dönüştürülen biyolojik atık gibi organik materyallerden üretilen genel olarak tüm yapay gübreler için geçerlidir. Bu nedenle organik gübreler geri dönüşüm ekonomisinde yenilik ve yatırımı engelleyen bir rekabet avantajına sahiptir. Geleneksel yapay gübre üretim süreçlerindeki gerek yoğun enerji tüketimi gerekse yoğun CO2 salınımı göz önünde bulundurulduğunda, organik gübrelerin daha kolay bir biçimde pazara erişimi çevresel faydaları da beraberinde getirecektir. Bu nedenle Komisyon organik gübreleri Yapay Gübre Düzenlemesi kapsamına alınmasını ve CE işaretlenmesine erişiminin sağlanmasını önermektedir. Bir ürüne CE işareti konulduğunda, üretici ürünün tüm yasal gerekliliklere uygun olduğunu beyan eder ve ürünün ticareti tüm AB pazarında serbestçe yapılabilir. Düzenleme tüm yapay gübre ürünleri için eşit şartlar oluşturacaktır. Aynı zamanda, kalite, güvenlik ve etiketleme ile ilgili yeni ortak gereklilikler tüm CE işaretli yapay gübre ürünlerinin yüksek güvenlik ve çevresel koruma standartlarını sağlamasını garanti edecektir. Tüm ürünler tekdüzen bir biçimde etiketlenerek Avrupa'daki çiftçilerin seçimleri hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanacak ve gıda üretimi maliyet ve kaynaklar açısından daha verimli bir biçimde gerçekleştirilecektir.

Önerinin ana unsurları neler?

[Öneri](#) tüm yapay gübre ürünleri için eşit şartlar oluşturmaya yardımcı olurken aynı zamanda yüksek güvenlik ve çevresel koruma standartlarının sağlanmasını temin edecektir. Öneri:

- Tüm CE işaretli gübre ürünlerinin tüm AB'de serbest dolaşımı için kuralları belirlemektedir: Mevcut kurallar sadece inorganik yapay gübreler ve tarımsal ek maddeleri kapsamaktadır. Öneri geri dönüştürülen biyolojik atık ve besin öğeleri de dâhil tüm gübre ürünlerinin CE işaretinden faydalanmalarına imkân tanıyacak ve ürünlerin tek bir pazarda serbest dolaşımını temin edecektir.
- CE işaretli inorganik yapay gübreler için mevcut gereklilikleri güncellemektedir;
- Opsiyonel uyum sağlamaktadır- CE işaretini ve tüm AB pazarına sınırsız erişim hakkını istemeyen bir üretici bunun yerine tamamlama ilkesine göre ulusal kurallara uygun hareket etme seçeneğini tercih edebilir.
- Tüm CE işaretli yapay gübre ürünü için her bir yapay gübre ürün kategorisi için özel olan minimum besin öğesi içeriği, organik madde içeriği, nötrleşme değerleri gibi kalite ile ilgili, Kadmiyum dâhil ağır metaller, organik kirleticiler, mikrobiyolojik kirlilik ve saflığı bozan maddeler için üst limitler gibi güvenlikle ilgili ve Çiftçilerin bitki ihtiyaçlarına bağlı olarak yapay gübre kullanımı ile ilgili ayarlamalar yapabilmelerine imkân tanıyan gerçek besin öğesi içeriği ve bunların şekilleri gibi etiketleme ile ilgili yeni uyum gereklilikleri belirlemektedir;
- Uyum deklarasyonu ve uygunluk değerlendirme prosedürlerini modernize eder Ürünlerinin AB ortak pazarında ticaretini yapmak isteyen yapay gübre üreticilerinin uymak zorunda olduğu prosedürler;

- Bio-uyarıcılar ve bitki büyütme düzenleyicilerin bir birine karışmasını önlemek için gübre ürünleri ile Bitki Korum Ürünleri arasındaki **sınırlarını** çizer;
- [Hayvan Yan Ürünleri Düzenlemesinde](#) belirtilen üretim zincirinin son halkasının ardından **Türev hayvansal yan ürünlerin** ortak pazarda serbest dolaşımına imkân tanır
- Kompost haline dönüşmüş ve sindirilmiş olan **biyolojik atık için geri kazanım kuralları** içerir. Bu ürünlerin CE işaretli yapay gübrelerle birlikte olması durumunda, [Atık Çerçeve Direktifi](#) kapsamında belirtilen manada atık olarak kabul edilmeyecektir. Öneri atıktan elde edilen ürünlerin AB'de serbest dolaşımına imkân tanımaktadır.

Öneri geri dönüşüm ekonomisine nasıl bir katkı sağlayacaktır?

[Geri Dönüşüm Ekonomi Paketi](#) AB endüstrisinin daha sürdürülebilir ve rekabetçi olmasına yardımcı olmayı, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi teşvik etmeyi ve yeni istihdam imkânları oluşturmayı hedeflemektedir. Revize edilmiş Yapay Gübre Düzenlemesi atık organik malzemelerden ve yan ürünlerden elde edilen ürünlerle ilgili AB kurallarını uyumlu hale getirir ve besin öğelerinin ikincil hammadde olarak kazanılmasını sağlayan kurallar sunar. Bunun sonucu olarak tedarik zincirlerinin verimliliğini artırır ve AB'de ikincil ham maddeler için gerçek bir iç pazar oluşturarak atık yönetim sorunlarının fırsata çevrilmesini sağlar. Yapay gübre sektörü organik malzemeler ya da biokütleden güvenli bir biçimde geri dönüşümü gerçekleştirilebilecek olan fosfat gibi kritik ham maddelerin ithaline olan bağımlılığı azaltacaktır. Biyolojik atık geri dönüşümünü teşvik ederek, AB elinde bulunan kaynakların daha iyi kullanılmasını sağlayabilir. Şu anda atık organik malzemelerin sadece %5'i geri dönüştürülmekte ve yapay gübre olarak kullanılmaktadır ancak geri dönüştürülen biyolojik atık inorganik yapay gübrelerin %30'una kadar varan bir kısmının yerini alabilir. Buna ek olarak biyolojik atık bazlı yapay gübreler aynı zamanda toprağın yapısını, topraktaki biyolojik çeşitliliği ve toprak karbon miktarını arttıracaktır. Ayrıca AB her yıl 2 milyon tondan daha fazla fosfat kayası ithal etmektedir ancak atık su çamuru, biyolojik olarak parçalanabilir atıklar, et ve kemik öğünlerinden ya da doğal gübreden yılda 2 milyon ton fosforu geri kazanabilir. Geri dönüştürülen besin öğeleri sentetik azot gübrelerin yerini de alabilir. Sentetik Azot gübrelerin üretimi enerji yoğun bir süreç olduğundan, bu yapay gübre endüstrisinin karbon ayak izini de azaltacaktır. Öneri yerel kaynaklardan elde edilebilecek olan biyolojik atık ve geri dönüştürülmüş besin öğelerinin arasındaki döngüyü tamamlayarak toplumun kaynakların daha verimli kullanıldığı ve daha az karbon yoğun bir sektör konusundaki taleplerine de cevap vermektedir.

Öneri kapsamında hangi gübre ürünleri yer almakta?

Revize edilen öneri gübre ürünleri kataloğunun tamamına uygulanacaktır: organik, organik-mineral ve inorganik yapay gübreler, kireçleme malzemeleri, toprak ıslah ediciler, gelişme düzenleyiciler, tarımsal katkı maddeleri, bitki biyolojik uyarıcıları ve gübre ürün karışımları. Öneri ham atık ürünlere, işlem görmemiş hayvansal yan ürünlere ya da bitki koruma ürünlerine uygulanmayacaktır. Öneri aynı zamanda hayvan ve kamu sağlığı riskini azaltmak için [Hayvan Yan Ürünleri Düzenlemesine](#) uygun olarak işlenmiş olmaları halinde hayvan yan ürünleri içeren gübre ürünlerine de uygulanacaktır. Ham hayvan gübresi öneri ile düzenlenmemektedir ancak kurutulmuş hayvan gübresi ya da öğütülmüş hayvan gübresi (yani işlem görmüş hayvan gübresi) bu kapsama girmektedir. Şüpheye yer vermemek için bu sektördeki aktörler için öneri düzenlemeye göre bir maddenin artık atık ya da hayvansal yan ürün olmadığı ve bir başka süreç için girdi olarak değerlendirilebileceği ve bu şekilde ortak pazar kuralları kapsamında serbest dolaşım yapabileceği noktayı netleştirmektedir.

Üreticiler ürünleri için CE işareti almaya zorlanacaklar mı? Üreticiler yapay gübreleri ulusal kurallara uygun olarak satmaya devam edebilecekler mi?

Bazı gübre ürünleri AB içerisinde büyük miktarlarda üretilmediği ve ticareti yapılmadığından, daha iyi düzenleme ve tamamlama ilkelerini göz önünde bulundurarak Komisyon tercihe bağlı bir uyum önermektedir. İkili bir yaklaşım pazardaki aksamaları önlemenin yanı sıra gerek organik gerekse inorganik CE işaretli yapay gübrelerin üreticileri için yeni fırsatlar ortaya çıkaracaktır. Uygulamada, üreticilerin iki seçeneği olacaktır. Yeni uyarlanmış güvenlik, kalite ve etiketleme gerekliliklerine uygun hareket ederek ürünlerinde CE işaretini kullanabilir ve AB iç pazarına kolayca ve serbestçe girebilirler ya da ürünlerin ülke pazarındaki ticaretini ulusal kurallara uygun olarak yapmaya karar verebilirler. Ürünlerini diğer AB üyesi ülkelerde satmak istemeleri ancak ürünlerine CE işareti koymak istememeleri durumunda, bunu ancak Üye Ülkeler arasındaki karşılıklı tanımağa bağlı olarak yapabilirler. Ancak birbirinden farklı ulusal kurallar ve standartlardan ötürü sınırlar arası organik gübre pazarının gelişmesinin zor olduğu görülmüştür. Bu Komisyonun önerisiyle çözülmesi hedeflenen sorunlardan birisidir.

Yeni kuralların sağlık ve çevrenin korunması konularına ne gibi katkıları olacak?

Mevcut Yapay Gübre Düzenlemesi toprak, iç sular, denizler ve nihai olarak gıdaların EC işaretli yapay gübrelerle olası kirlenmesi konusuna değinmemektedir. Bazı yapay gübreler insan sağlığı ve çevre için tehlikeli olduğu kabul edilen maddeler içerebilir. Özellikle de fosfat içeren yapay gübreler kadmiyum gibi ağır metaller içerebilir. Gıda zincirindeki herhangi bir kirliliğin önlenmesi ve çevresel zararı sınırlandırmak için Komisyon CE işaretli yapay gübrelerdeki ağır metaller (kadmiyum, krom, cıva, nikel, kurşun, arsenik) için uyumlaştırılmış sınırlar önermektedir. Fosfat içeren yapay gübrelerdeki Kadmiyum için sınır 3 yılda

60 mg/kg'dan 40 mg/kg'a ve 12 yıl sonra da 20 mg/kg'a düşürülmesi önerilerek sağlık ve çevre ile ilgili risklerin azaltılması planlanmaktadır. Bu üreticilerin üretim süreçlerini Kadmiyum için giderek artan bu limite uymalarına imkân tanıyacaktır. Komisyon geri dönüştürülen besin öğelerinden elde edilen fosforun pazardaki payının şu anki %5'lik düzeyinden %30'a çıkması halinde AB topraklarındaki toplam ağır metal girdisinde %10 oranında bir azalma olacağı tahmin edilmektedir. (yani 10 yıl içerisinde 600 tondan fazla). İşlem görmüş biyolojik atıktan ve biokütleden elde edilen gübre ürünleri genelde ağır metaller açısından daha az kirlenmiştir. Ancak bu ürünler çok halkalı aromatik hidrokarbonlar (PAH'lar) gibi diğer farklı türlerdeki kirleticileri içerebilirler. Bu nedenle Komisyon kompost ve sindirim ürünleri gibi bileşen maddelerdeki PAH'lar için bir maksimum içerik limiti belirlemeyi önermektedir. Organik gübreler ve organik toprak ıslah ediciler de hayvan gübresi, işlenmiş hayvan proteini ya da et ve kemik tozu gibi hayvansal yan ürünlerden üretilmiş olabilir. Bunların işleme yöntemleri türev ürünlerin güvenliğini temin eden ve hayvansal yan ürünlerin AB içerisindeki ülkeler arasında nakline izin veren [Hayvansal Yan Ürünler Düzenlemesinde](#) tanımlanmıştır. Revize edilmiş olan Yapay Gübre Düzenlemesi prosedür tekrarlarının önlenmesi için farklı düzenleme çerçeveleri arasında linkler oluşturacaktır.

Kaynak verimliliği nasıl arttırılacak?

İnorganik azotlu gübrelerin üretimi yoğun enerji gerektirmektedir. Dünyadaki enerjinin yaklaşık %2'si sentetik azotlu gübrelerin üretiminde kullanılmaktadır. 2007 yılında, tüm dünyada inorganik azotlu yapay gübrelerin üretimi esnasında 465 milyon ton CO2 oluşmuştur. Ayrıca AB de fosfat konusunda yüksek oranda dışa bağımlıdır. Yapay gübre üretiminde kullanılan fosfat kayasının yaklaşık %90'ı ithal edilmekte olup bu durum AB'yi yüksek ham madde fiyatlarına karşı korunmasız hale getirmektedir. Tahmin edilen global nüfus artışı ve buna bağlı olarak gıda talebindeki artış göz önünde bulundurulduğunda, azot ve fosfat içeren yapay gübrelere olan talep – ve bunun bir sonucu olarak bunların kaynaklarına olan talep-gelecek yıllarda artacaktır. Bu nedenle, geri dönüştürülmüş besin öğeleri gibi alternatif kaynakların bulunması gerekmektedir. Bozulan besin zinciri de dünya çapında bir sorundur. Fosfor ve azot döngüleri doğada kayıplara uğramakta olup fosfor kısıtlı bir kaynaktır. Besin öğelerinin doğa tarafından özümlemesi sudaki azot ve fosfatın artarak yüzeysel sularının kalitesinin bozulmasına neden olmaktadır. Diğer değerli besin öğeleri bitki beslenmesi için geri dönüştürülmek yerine çöp sahalarına gömülerek israf edilmektedir. Daha geri dönüşümlü bir ekonomide, ürünlerde kullanılan ham madde ve enerjinin değeri geri dönüştürülen ürünlerde sağlanarak kaynaklar açısından daha verimli bir Avrupa'ya katkıda bulunulabilir. Yapay Gübre Düzenlemesi aynı zamanda bitki beslenme verimliliğini arttırmak için kullanılan ürünleri de kapsar. Bunun bir sonucu olarak yapay gübreler daha az oranlarda daha verimli bir biçimde kullanılır.

Öneri yeni iş imkânları oluşturacak mı? KOBİ'lerin durumu nedir?

Yapay gübre sektörü Avrupa'da 175 milyon hektarlık bir alanda kullanılmak üzere yaklaşık 12 milyon çiftliğe ürün tedarik ederken 130.000 bin kişi sektörde istihdam edilmektedir. Dolaylı olarak da tedarik zinciri ve satış faaliyetlerinde de farklı işler oluşturulmaktadır. Yerinde çalışan işçilerin %80 kadarı tüm Avrupa'daki yaklaşık 16,000 tesiste (KOBİ'ler ve çiftlikler) organik gübre ürünleri üretiminde istihdam edilmektedir. Bununla birlikte şu anda pazarda bulunan yapay gübrelerin yaklaşık yarısı Yapay Gübre Düzenlemesinin ve bunların tek bir pazara erişimine imkân tanıyan CE işaretinin dışında bırakılmıştır. Bu durum özellikle de organik gübreler için geçerlidir. Tahminlere göre organik tabanlı yapay gübrelerde biyolojik atığın geri dönüşümü konusunda yaklaşık 120.000 kişi için istihdam oluşturulabilir. Şartları tüm yapay gübreler için eşit hale getirerek, organik gübre ürünleri üreten çiftçiler ve KOBİ'ler ortak pazara giriş imkânına sahip olacak ve yeni fırsatlar yakalayacaklardır. Ayrıca ürünlerini daha geniş bir müşteri kitlesine sunabilecek ve herkes tarafından ürün kalitesinin bir göstergesi olduğu bilinen CE işareti olan ürünlerin sağladığı olası fiyat avantajlarından faydalanacaklardır. Bu geri dönüşüm ekonomisindeki araştırma, yenilik ve yatırımları daha da ileriye götürecektir, yeni iş imkânları oluşturacak ve atık olarak imha edilecek olan ikincil yerel kaynaklardan değer üretecektir.

Pazardaki gübre ürünlerinin kurallara uyması nasıl temin edilecek?

CE markasını da kullanan üretici pazara sunmuş olduğu ürünlerin Düzenlemede belirtilen kurallara uygun olmasını temin edecektir. Üreticiler CE işaretli gübre ürününün ya da bu şekilde işaretlenmiş olan ekli belgelerinin ürünlerin takip edilip üreticiye ait olduğu belirlenebilecek biçimde etiketlenmesini temin etmesi gerekir. Uygunluk değerlendirmesi AB'deki ürün düzenlemesi için Yeni Düzenleyici Çerçeveye dayanacaktır. Belirli bazı ürünler için üreticinin dâhili üretimi kontrolü yeterli olacaktır. İkincil ham maddeden üretilenler gibi bazı diğer ürünler için bağımsız bir uygunluk değerlendirme kurumu ('Onaylanmış Kurum') teknik ürün tasarımını ya da üreticinin kalite sistemini doğrulayıp onaylayacaktır. Üye Devletler genel pazar denetleme kuralları kapsamında pazarın denetiminden sorumlu olacaktır. Ulusal pazar denetim yetkilileri idari işbirliği için 'AdCo' olarak adlandırılan bir gruba katılmaya davet edileceklerdir. Üye Devletlerin onaylanmış kurumları uygunluk değerlendirme kurumlarının iş kalitesini kontrol edecek olup uygunluk değerlendirme prosedürlerinde herhangi bir hata gözlemlenmesi durumunda bunlarla ilgili onayı askıya alabilir ya da iptaline karar verebilirler. CE işaretli gübre ürünlerinin kurallara uygun olmadığına inanılmasını gerektirecek bir neden olması durumunda, ekonomik aktörler iptal ve geri çağırma da dâhil olmak üzere düzeltici önlemleri alarak pazara sundukları ürünlerin

düzenlemeye uygun olmasını temin edeceklerdir. Ulusal pazar denetim mercii ekonomik aktörlerden bu düzeltici önlemleri almalarını talep edebilirler. Ulusal merci riskin kendi Üye Devleti ile sınırlı olduğu durumlar hariç, Komisyonu ve diğer Üye Devletleri bilgilendirmek zorundadır. Komisyon CE işaretli gübre ürünleri için alınan tedbirlerin uygun olup olmadığını kontrol etme ve bu konuda karar verme hakkına sahip olacaktır. Bu yeni koruma prosedürü etkin ve süratli eylemleri temin etmek için ulusal Pazar denetim yetkilileri ve ilgili ekonomik aktörleri de içine alacaktır.

Kurallar ithal edilen ham maddelere uygulanacak mı?

Gereklilikler AB'ye ithal edilip ortak pazarda satılanlar da dâhil olmak üzere sadece CE işaretli mamul gübre ürünleri için uygulanacaktır. Kurallar ithal edilen ham maddelere (örneğin fosfat kayası) uygulanmayacaktır. Bu nedenle fosfat kayası- kadmiyum içeriğine bakılmaksızın—yapay gübre üretiminde kullanılması halinde AB'ye ihraç edilmesine devam edilebilir. Bununla birlikte CE işaretli yapay gübreler önerilen kadmiyum limitlerini aşamaz. Ulusal pazarlar için CE işaretli olmayan yapay gübreler de Üye Ülkelerde yürürlükte olan Kadmiyum limitlerine tabi olmaya devam edeceklerdir. Aynı durum AB'ye ihraç edilen ve CE işareti olmadan ulusal pazarlarda satılan mamul yapay gübreler için de geçerlidir. Geçiş dönemleri fosfat kayasına bağlı olarak iş yapan maden şirketleri ve yapay gübre üreticilerine kadmiyum giderme teknolojilerine yatırım yaparak ya da ham madde kaynaklarını değiştirerek kuralların uygulanmaya başlanmasından önce kendilerini kurallara uygun hale getirmelerine imkân tanıyacaktır. Komisyon kadmiyumdan arındırma teknolojileri için araştırma ve geliştirme faaliyetlerine destek vererek ve kendi politikasına yakın enstrümanları kullanarak geçişi kolaylaştırmaya hazırdır.

Revize edilen Düzenlemenin etki değerlendirilmesi yapılmış mıdır?

Öneri paydaşlarla yapılan kapsamlı danışmalara ve bir [etki değerlendirmesine](#) dayanmaktadır. 2010 yılında gerçekleştirilen mevcut Yapay Gübre Düzenlemesinin değerlendirilmesi sonucunda Yapay Gübre Düzenlemesi yenilikçi yapay gübrelerin tanıtımı için daha etkin olabileceği ve bu reformların çevrenin korunması açısından daha faydalı olacağı ortaya çıkmıştır. Değerlendirme ayrıca yapay gübrelerin ürün kalitesi, çevre ve sağlığın korunması için katı kuralları olması gereken ürünler olduğundan ekonomik aktörlerin ya da ulusal yetkililerin organik gübrelerin serbest dolaşımı için karşılıklı tanımanın yeterli olmadığını düşündüklerini göstermiştir. Mayıs 2015'te yayınlanan Geri Dönüşüm Ekonomisi ile ilgili [kamu yoklaması](#) da dâhil olmak üzere hazırlık aşamasında ilgili tüm paydaşlara danışılmıştır. Paydaşlar ayrıca Ekim 2015'te yayınlanan [Yapay Gübre Düzenlemesinde revizyon](#) konusunda geri bildirimde bulunmaya davet edilmişlerdir. Öneri reformun idari açıdan kolaylaşmalar ve pazarda ihtiyaç duyulan esnekliği sağlamanın yanı sıra sağlık ve çevrenin korunmasını temin edeceğini ortaya koyan bir etki değerlendirilmesi ile desteklenmiştir. Düzenleme organik ya da ikincil ham maddeden üretilen yenilikçi yapay gübrelerin ortak pazara erişimini önemli ölçüde kolaylaştıracaktır. Öneri aynı zamanda atık yönetimi ile ilgilenen aktörler için de yeni fırsatlar oluşturmaktadır. Çiftçiler ve diğer yapay gübre kullanıcıları için sunulan ürün çeşitlerinde artma olacak gibi görülürken, insanlar toprak, su ve gıdadaki kirlenmeye karşı daha iyi korunacaklardır.

Sonraki adımlar?

Taslak Düzenleme kabul edilmesi için Avrupa Parlamentosu ve Konseyine gönderilecektir. Kabul edildiğinde ulusal yasalara aktarılmasına gerek olmaksızın şirketlerin ve kamu mercilerinin yeni kurallar için hazırlık yapmalarına imkân tanıyacak biçimde bir geçiş dönemi sonrasında doğrudan yürürlüğe girecektir.